

УДК 351:340.132

DOI: 10.35432/tisb342025359567

Андрій Кучук

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права та публічного управління
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
<https://orcid.org/0000-0002-5918-2035>
e-mail: kucshuk@ukr.net*

Вадим Гльоза

*аспірант
Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка
<https://orcid.org/0009-0008-9560-3299>*

МІСЦЕ ПРАВОВЛАДДЯ В СИСТЕМІ ПРИНЦИПІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ВИМІР

У статті розглядається правовладдя як концептуальний фундамент системи принципів публічного управління, що визначає межі, характер і якість управлінської діяльності. Аргументується, що правовладдя виходить за межі нормативістського підходу, оскільки ґрунтується на визнанні природності та невідчужуваності людських прав, які існують незалежно від позитивного регулювання. У межах дослідження окреслюється трикомпонентна структура правовладдя – онтологічна, інституційна та процедурна – яка визначає стандарти формування та ухвалення управлінських рішень. Відзначено, що правовладдя не є одним із принципів, а становить рамкову категорію, всередині якої функціонує вся система принципів публічного управління, тоді як пропорційність, обґрунтованість, неупередженість, підзвітність і належне врядування є формами його практичної реалізації.

Особливу увагу приділено проблемі дискреційних повноважень. Обґрунтовано, що дискреція не може розглядатися як автономна свобода розсуду, а повинна функціонувати в межах змістовних вимог правовладдя, які забезпечують раціональність, добросовісність і перевірюваність управлінських рішень. Запропоновано концептуальну модель «дискреції під правовладдям», яка включає матеріальні, процедурні та інституційні межі ухвалення рішень. Досліджено специфіку функціонування правовладдя в умовах надзвичайних правових режимів, зокрема під час воєнного стану, де воно виконує стабілізаційну та захисну функції, встановлюючи допустимі межі втручання держави у сферу людських прав. Наголошено, що екстраординарні повноваження не знімають вимоги діяти в межах права, а навпаки – роблять цю вимогу важливою для стабільності правопорядку, захисту людських прав і збереження демократичної легітимності влади.

Окреслено взаємозв'язок правовладдя та належного врядування, яке забезпечує операціоналізацію вимог правовладдя на рівні щоденної управлінської практики. Проаналізовано вплив цифровізації, автоматизованих систем прийняття рішень та алгоритмічних технологій на реалізацію правовладдя, акцентуючи на необхідності забезпечення прозорості, підзвітності та недискримінаційності цифрових рішень.

Зроблено висновок, що правовладдя формує концептуальний простір, у межах якого реалізуються всі інші принципи публічного управління, визначаючи їхній зміст і забезпечуючи легітимність та орієнтацію на людські права.

Ключові слова: верховенство права, дискреція, ефективність державного управління, належне врядування, підзвітність, права людини, принцип публічного управління; пропорційність, публічне управління.

Andrii Kuchuk

*Doctor of Law, Professor, Professor at Law and Public Management Department of
Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko
<https://orcid.org/0000-0002-5918-2035>
e-mail: kucshuk@ukr.net*

Vadym Hloza

*PhD-Student of
Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko
<https://orcid.org/0009-0008-9560-3299>*

THE PLACE OF THE RULE OF LAW IN THE SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION PRINCIPLES: CONCEPTUAL DIMENSION

The article deals with the rule of law as the conceptual foundation of the system of public administration principles, which determines the boundaries, nature and quality of administrative activity. It is argued that the rule of law goes beyond the normative approach, since it is based on the recognition of the nature and inalienability of human rights, which exist independently of positive regulation. The study outlines a three-component structure of the rule of law - ontological, institutional and procedural - which determines the standards for the formation and adoption of administrative decisions. It is noted that the rule of law is not one of the principles, but constitutes a framework category within which the entire system of public administration principles functions, while proportionality, reasonableness, impartiality, accountability and good governance are forms of its practical implementation.

Particular attention is paid to the issue of discretionary powers. It is substantiated that discretion cannot be considered as an autonomous freedom of judgment, but must function within the substantive requirements of the rule of law, which ensure the rationality, good faith and verifiability of administrative decisions. A conceptual model of “discretion under the rule of law”, which includes the material, procedural and institutional boundaries of decision-making, is proposed. The specifics of the functioning of the rule of law in conditions of extraordinary legal regimes are investigated, in particular during martial law, where it performs a stabilizing and protective function, establishing the permissible limits of state intervention in the sphere of human rights. It is emphasized that extraordinary powers do not remove the requirement to act within the law, but on the contrary, make this requirement important for the stability of the rule of law, the protection of human rights and the preservation of the democratic legitimacy of power.

The correlation between the rule of law and good governance ensuring the operationalization of the requirements of the rule of law at the level of daily administrative practice is outlined. The impact of digitalization, automated decision-making systems and algorithmic technologies on the implementation of the rule of law, emphasizing the urgency to ensure transparency, accountability and non-discrimination of digital decisions, is analyzed.

It is concluded that the rule of law forms a conceptual space within which all other principles of public administration are implemented, determining their content and ensuring legitimacy and direction to human rights.

Keywords: rule of law, discretion, effectiveness of public administration, good governance, accountability, human rights, principle of public administration, proportionality, public administration.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. У сучасних умовах трансформації публічного управління принцип верховенства права набуває статусу не лише базової конституційної засади, а й інтегративного принципу, що визначає допустимі межі діяльності органів публічної влади,

способи їхнього функціонування та зміст управлінських рішень. Нинішній етап державного розвитку України характеризується поєднанням інституційного оновлення, цифровізації управлінських процесів та екстраординарних викликів, пов'язаних із воєнним станом, розширенням спеціальних повноважень органів виконавчої влади, зміною моделей відповідальності публічної адміністрації. За таких умов постає необхідність концептуального переосмислення місця принципу верховенства права в системі принципів публічного управління, оскільки традиційні нормативістські підходи виявляються недостатніми для адекватного пояснення природи управлінської влади та обґрунтування її легітимності.

Актуальність дослідження зумовлена також тим, що відсутність уніфікованої доктрини правовладдя в сфері публічного управління призводить до фрагментарного застосування цього принципу, його підміни принципом законності або зведення до формальної перевірки актів влади. У результаті розмивається функціональна роль правовладдя як критерію належного врядування, передбачуваності, пропорційності та справедливості управлінських рішень. Крім того, сучасний європейський дискурс демонструє тенденцію до розширення концептуального змісту rule of law у публічному управлінні – зокрема, через включення стандартів ефективного адміністративного провадження, підзвітності та обмеження дискреційних повноважень, що потребує оновленого методологічного аналізу, адаптованого до українського контексту та викликів післявоєнної відбудови.

Дослідження місця правовладдя в системі принципів публічного управління є актуальним також у контексті перегляду моделей взаємодії держави й особи. Принцип верховенства права забезпечує нормативний орієнтир, який визначає обсяг і межі втручання управлінської влади, запобігає перетворенню законодавства на інструмент адміністративного домінування та гарантує сталий зв'язок між управлінською ініціативою та природними правами людини. Формування цілісного концептуального виміру правовладдя в публічному управлінні є необхідним для вироблення нових стандартів адміністративної діяльності, що відповідають демократичним засадам, рішенням Європейського суду з прав людини та очікуванням щодо належного врядування.

Таким чином, дослідження обраної теми є своєчасним і суспільно значущим, оскільки забезпечує теоретичне підґрунтя для модернізації публічного управління, підвищення його легітимності та зміцнення демократичного правопорядку, у центрі якого перебуває принцип верховенства права як фундаментальний принцип організації публічної влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Офіційні аналітичні звіти Європейської комісії та Європейського Союзу (зокрема щорічні Rule of Law Report 2023–2024) формують емпіричну й нормативну базу для розуміння того, як правовладдя трансформується в публічному управлінні на рівні державної політики та адміністрування. Вказані документи використовуються як джерело стандартизованих індикаторів, які дозволяють співставляти інституційні практики, ризики дискретності владних повноважень і механізми підзвітності [3].

Положення щодо загальноєвропейських принципів належного врядування та адміністративного права (RenEUal / Common Core) дають методологічну рамку для формулювання набору принципів публічного управління, у якій правовладдя розглядається як інтегративний елемент поряд із принципами підзвітності, пропорційності та правових гарантій. У роботі використовуються ці підходи для побудови класифікації принципів і їх ієрархізації в українському контексті [4].

Наукові дослідження з адміністративного права, що аналізують особливості діяльності органів влади в умовах воєнного стану та розширення спеціальних повноважень, служать фундаментом для висвітлення дилем поєднання правовладдя з екстремними режимами управління. Зокрема, праці 2022–2024 рр. дають фактичний матеріал про випадки регуляторної дискреції та практику забезпечення правових гарантій під час надзвичайних умов. Це джерело – основа для дослідження питання про співвідношення правовладдя й

екстраординарних режимів [6; 8; 9].

Окремо вкажемо на академічні дискусії про margin of appreciation як інструмент співвідношення дискреції і правової межі. Теоретичні публікації та огляди доктрини margin of appreciation (переважно у міжнародно-правовій літературі та матеріалах Ради Європи) допомагають пояснити, яким чином судові стандарти співвідносять простір національної дискреції з вимогами принципу верховенства права. Вказана доктрина може використовуватись для аналізу меж допустимої дискреції органів публічної влади й для аргументації потреби чітких процедурних обмежень [5, с. 82-88].

Останні англомовні статті про вплив автоматизованих систем прийняття рішень на реалізацію принципів правовладдя (зокрема в податковому адмініструванні й загальних адміністративних процесах) лягають в основу розділу про новітні виклики: алгоритмічна прозорість, відповідальність, процесуальні гарантії та можливості підвищення ефективності через технології без шкоди для правовладдя. Вказані публікації допомагають формулювати методичні рекомендації щодо регулювання AI в публічному управлінні [2].

Українські дослідження (кандидатські/докторські праці і монографії), присвячені реалізації принципів публічного управління, правовладдю та процедурним гарантіям у національних реаліях, забезпечують локалізовану теоретичну базу та приклади судової практики. Положення таких праць важливі при адаптації європейських теоретичних конструкцій до українського правового поля й при формулюванні висновків щодо практичних механізмів імплементації [7; 10].

Останні аналітичні статті й публікації про реформу адміністративних послуг (реформи 2023–2024 рр.) служать емпіричною основою для дослідження того, як нормативні й організаційні зміни можуть посилювати (або послаблювати) позицію правовладдя в системі принципів публічного управління [11].

Загалом останніх досліджень показує, що проблема місця правовладдя в системі принципів публічного управління розв'язується багатовимірно: через поєднання європейських стандартів, доктринальних інструментів (margin of appreciation), національної судової й адміністративної практики та аналізу нових технологічних ризиків. Водночас, окреслена проблематика потребує системного і перманентного висвітлення, що і впливає на актуальність дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у концептуальному обґрунтуванні місця правовладдя в системі принципів публічного управління шляхом виявлення його онтологічного змісту, визначення структурних компонентів, окреслення його ролі як рамкової категорії, що формує зміст інших принципів, а також аналізу механізмів його реалізації в умовах звичайних і надзвичайних режимів, включно з викликами цифровізації та розширенням дискреційних повноважень органів влади.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Правовладдя у сфері публічного управління постає не як формальна вимога діяти відповідно до закону, а як цілісний концепт, що визначає межі, характер і легітимність управлінської влади. Його зміст виходить за межі класичного нормативістського тлумачення, оскільки спирається на визнання природності та невідчужуваності людських прав, які існують незалежно від їхнього позитивного закріплення. Саме тому правовладдя задає не процедуру, а якість державного управління, формує стандарт мислення публічних службовців і встановлює модель співвідношення між владою та особою.

Ураховуючи зазначене, наголосимо на тому, що правовладдя поєднує три ключові компоненти:

- онтологічний – визнання природності та невідчужуваності людських прав, які існують незалежно від їх нормативного закріплення;
- інституційний – вимоги до організації публічної влади, що включають підзвітність, мінімізацію дискреційних ризиків, наявність ефективних механізмів контролю та процедурних

гарантій;

- процедурний – обов'язок органів влади формувати та ухвалювати рішення через прозорі, пропорційні, обґрунтовані й передбачувані процедури.

Відтак, наукова новизна отриманих нами результатів полягає в уточненні того, що правовладдя не є окремим принципом поряд із іншими, а утворює рамкову категорію, у межах якої діють усі інші принципи публічного управління. Пропорційність, обґрунтованість, неупередженість, належне врядування та підзвітність не є однопорядковими із правовладдям – вони є проявами його реалізації у конкретних управлінських ситуаціях.

Відзначимо, що у сучасному українському публічно-управлінському дискурсі традиційно домінує підхід, згідно з яким принципи публічного управління виводяться із закону і функціонують як похідні від нього. Відтак традиційний український підхід, успадкований від нормативізму, розглядає принципи публічного управління як «похідні» від закону. Така конструкція робить закон формальним джерелом легітимності, навіть коли він дозволяє надмірну дискрецію, обмежує людські права чи створює непропорційні обмеження. Такий підхід автоматично переносить акцент із природних прав на формальні приписи законодавства й ототожнює правомірність дій органів влади з відповідністю їх змісту приписам нормативного акта. Проте сама якість правотворення залишається поза увагою: закон може не відповідати вимогам пропорційності, обґрунтованості, передбачуваності та поваги до людських прав. У такій конструкції законність підміняє правовладдя, що призводить до виправдання надмірної дискреції й можливості використання закону як інструмента адміністративного домінування.

Сучасні європейські та міжнародні підходи спираються на іншу методологічну рамку: закон розглядається не як самодостатній критерій легітимності, а як один із елементів більш ширшої концепції rule of law. Закон може бути чинним, але не відповідати вимогам правовладдя, якщо він не забезпечує рівність, порушує сутність людських прав або створює надмірні обмеження. У результаті принципи публічного управління повинні тлумачитися не як «підпринципи» законності, а як інструменти реалізації правовладдя. Пропорційність, обґрунтованість, неупередженість, підзвітність, добросовісність і прозорість формують не паралельний набір вимог, а змістовну структуру правовладдя, що проявляється у кожному управлінському рішенні.

У цьому контексті особливого значення набуває проблема дискреційних повноважень. Публічне управління у XXI столітті неможливе без дискреції: вона є необхідною умовою для ефективної реакції на соціальні зміни, надзвичайні ситуації, технологічні виклики. Як правильно вказують науковці, законодавство має досить абстрактний характер (особливо сучасне): юридична норма завжди описує лише ідеальну модель поведінки й принципово не здатна врахувати всю різноманітність реальних життєвих ситуацій та проявів людської поведінки. В умовах сильної бюрократизації адміністративної системи таке абстрактне регулювання може створювати штучні перешкоди для практичної реалізації прав людини. Виникає дилема: якщо державний службовець застосовує норму буквально, ігноруючи пріоритет прав людини, право залишається нереалізованим (а суд згодом може визнати це порушенням конкретного права, що тягне за собою як загальні, так і індивідуальні наслідки, зокрема й виплату справедливої сатисфакції); якщо ж службовець, керуючись «благими» намірами, відступає від буквального змісту норм, це підриває правопорядок, відкриває простір для свавілля публічної влади та безпосередньо загрожує фундаментальним цінностям демократичного суспільства [1].

Проте дискреція не може розглядатися як свобода діяти поза межами змістовних стандартів. Правовладдя переводить її з площини інтуїтивного розсуду у площину раціональної та перевірюваної діяльності. Управлінське рішення повинно мати вмотивований характер, відповідати принципам пропорційності, спиратися на достовірні дані й забезпечувати можливість ефективного контролю. У такій моделі дискреція постає не як

привілей влади, а як форма юридичного обов'язку уникати свавільності.

Отриманим науковим результатом є концептуальна модель «дискреції під правовладдям», що включає:

- матеріальні межі – за жодних умов не допускається обмеження сутності людських прав;
- процедурні межі – орган влади повинен продемонструвати логіку рішення, надати аргументи, що піддаються перевірці, і забезпечити можливість ефективного оскарження;
- інституційні межі – наявність незалежного судового контролю та механізмів публічної підзвітності.

Вказана модель доводить, що дискреція не є привілеєм влади, а є формою юридичного обов'язку діяти раціонально, добросовісно і пропорційно.

Окремої уваги заслуговує функціонування принципу верховенства права (правовладдя) саме в умовах екстраординарних правових режимів, передусім під час дії воєнного стану, в діяльності військових адміністрацій, а також при реалізації органами виконавчої влади спеціальних, надзвичайних повноважень.

У кризових ситуаціях досить часто виникає бажання сприймати верховенство права як типову рису «мирного часу», яку в період надзвичайних обставин можна тимчасово призупинити чи суттєво послабити. Однак саме в екстраординарних умовах принцип верховенства права набуває особливої ваги й виконує ключову стабілізаційну функцію: він чітко окреслює допустимі межі втручання держави в права і свободи громадян, надійно захищає фундаментальні права людини від надмірного, непропорційного обмеження, створює структуровану, передбачувану систему механізмів ухвалення навіть найскладніших і термінових рішень, а також підтримує та зміцнює суспільну довіру до державних інститутів і влади загалом.

Верховенство права жодною мірою не суперечить об'єктивній потребі в оперативності та швидкості реагування в кризовий період; навпаки, воно саме й організовує цю оперативність у чіткі, прозорі нормативні рамки, не дозволяючи надзвичайним повноваженням переростати в постійну, неконтрольовану практику, що могла б підмінити собою звичайний конституційний порядок. Таким чином, правовладдя залишається незамінним інструментом збереження демократичного ладу навіть у найскладніших умовах.

Таким чином, правовладдя в умовах надзвичайних режимів набуває подвійного значення:

- захисного – запобігає зловживанням владою, які найчастіше виникають саме під час криз;
- операційного – задає стандарти, за якими елементи адміністративної діяльності (обмеження прав, мобілізаційні заходи, евакуаційні рішення, реквізиція тощо) повинні бути процедурно структуровані й максимально обгрунтовані.

Особливої актуальності в сучасних умовах набуває питання співвідношення принципу верховенства права (rule of law) та концепції належного врядування (good governance). У сфері публічного управління ці два фундаментальні поняття перебувають у тісній, нерозривній взаємодії та взаємозалежності: належне врядування є практичним, повсякденним виміром втілення верховенства права в реальній діяльності державних органів і установ.

Його ключові елементи – прозорість процесів ухвалення рішень, реальна участь громадян у формуванні політики, чітка підзвітність посадовців перед суспільством, постійна орієнтація всієї системи на надання якісних публічних послуг – сприймаються не просто як модні інституційні інновації чи факультативні покращення, а саме як необхідні, невід'ємні інструменти дієвого забезпечення верховенства права у повсякденній взаємодії між державою та особою.

Саме завдяки належному врядуванню абстрактні вимоги правовладдя отримують конкретне втілення на рівні детально прописаних процедур, організаційних механізмів,

управлінських стандартів і щоденних практик. Таким чином, належне врядування виступає тим практичним мостом, який переводить високі принципи верховенства права з декларативного рівня в реальну, відчутну для кожного громадянина сферу публічного адміністрування, роблячи правовладдя не лише юридичною доктриною, а живою, дієвою системою захисту прав і свобод людини.

Сучасні технологічні зміни породжують абсолютно нові, раніше невідомі виклики для принципу верховенства права: широке впровадження автоматизованих систем прийняття рішень, використання складних алгоритмічних моделей для оцінювання ризиків, створення повністю цифрових платформ надання публічних послуг та інших електронних сервісів.

Вказані інструменти дійсно здатні суттєво підвищувати ефективність державного управління, прискорювати процеси, знижувати витрати та зменшувати вплив людського фактора в рутинних операціях. Водночас вони несуть серйозні, системні ризики: непрозорість внутрішньої логіки алгоритмів, технократичний характер ухвалення рішень без належного людського нагляду, втрату реального контролю над дискреційними повноваженнями, які тепер приховані в «чорних скриньках» програмного коду, а також потенційну дискримінацію, що виникає через упередженість даних чи непродуману архітектуру систем.

У цьому контексті принцип правовладдя стає основним, незамінним критерієм оцінювання та легітимації всіх таких технологічних нововведень. Автоматизовані й алгоритмічні рішення мають обов'язково відповідати жорстким вимогам: бути зрозумілими та пояснюваними для людини, залишатися підзвітними перед суспільством і судом, перебувати під ефективним незалежним контролем, повністю відповідати принципам пропорційності, недискримінації, належної правової процедури та захисту фундаментальних прав.

Технологічний прогрес жодною мірою не скасовує і не послаблює класичні вимоги верховенства права; навпаки, він робить їх ще більш значущими, гострими й актуальними, оскільки значна частина дискреційних повноважень, які раніше належали конкретним посадовим особам, нині непомітно переміщується від людини до технічних, машинних систем. Саме тому правовладдя має пронизувати всю архітектуру цифрового урядування, гарантуючи, що технології служитимуть людині й демократії, а не перетворяться на джерело нової, ще менш контрольованої влади.

Узагальнюючи наведене, правовладдя в системі принципів публічного управління постає як простір, у межах якого здійснюється діяльність органів влади. Воно визначає не лише формальні обов'язки держави, а й якість взаємодії між владою та особою, єдність процедурних і матеріальних гарантій, а також межі, за якими починається свавілля. Через правовладдя формуються стандарти публічного управління, що відповідають сучасним уявленням про легітимність, підзвітність і повагу до людських прав. Саме тому цей принцип не може розглядатися як один із багатьох – він становить концептуальну основу, що визначає зміст інших принципів та інтегрує їх у цілісну систему.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Проведений аналіз дозволяє цілісно охарактеризувати правовладдя як системоутворюючий концепт, що визначає сутність, межі та спосіб функціонування публічної влади. На відміну від підходів, у яких принципи публічного управління виводяться з формального закону, правовладдя задає іншу логіку: саме людські права, їх невідчужуваність і природність формують первинну нормативну рамку, у межах якої закон набуває легітимності, а управлінські рішення — змістовної обґрунтованості. За такого аспекту законність постає лише одним із елементів ширшої структури, де якість правотворення, добросовісність управлінської діяльності, контроль за дискрецією та забезпечення ефективних процедур є необхідними умовами функціонування публічної влади.

Установлення змістовної єдності між правовладдям і принципами публічного управління демонструє, що пропорційність, обґрунтованість, неупередженість, прозорість, підзвітність і належне врядування не є окремими вимогами, а становлять конкретні, практичні

прояви правовладдя в управлінських процесах. Такий підхід дозволяє переосмислити співвідношення між правом і владою: управлінські рішення не можуть ґрунтуватися лише на формальному змісті норми, оскільки їхня легітимність залежить від відповідності змісту рішення сутності людських прав та принципам раціонального, несвавільного врядування.

Особливе значення має функціонування правовладдя в умовах надзвичайних правових режимів. Екстраординарні повноваження не знімають вимоги діяти в межах права, а навпаки – роблять цю вимогу важливою для стабільності правопорядку, захисту людських прав і збереження демократичної легітимності влади. Правовладдя у цьому контексті забезпечує структурованість і передбачуваність рішень, не дозволяючи надзвичайним заходам перетворитися на механізм адміністративного домінування.

Зростання ролі алгоритмічного та цифрового врядування актуалізує потребу в новому вимірі реалізації правовладдя. Технологічні рішення повинні залишатися підконтрольними, пояснюваними, перевірюваними та сумісними з принципами недискримінації, пропорційності та належної правової процедури. Правовладдя стає критерієм оцінювання цифрових трансформацій та гарантією того, що автоматизація не призведе до втрати людського виміру управління та не створить нових форм непрозорої влади.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку пов'язані з кількома ключовими аспектами. По-перше, зі з'ясуванням особливостей практичної імплементації правовладдя в діяльності конкретних органів виконавчої влади, зокрема тих, що наділені спеціальними чи кризовими повноваженнями. По-друге, з розробленням методології оцінювання дискреційних рішень на відповідність вимогам правовладдя, включно з удосконаленням критеріїв судового контролю. По-третє, зі створенням концептуальної моделі «цифрового правовладдя», що дозволить інтегрувати вимоги rule of law у сферу алгоритмічного врядування та автоматизованих адміністративних процесів.

Сукупність цих напрямів відкриває потенціал для формування нової, сучасної доктрини публічного управління, у якій правовладдя виконує роль не декларативного принципу, а фундаментального нормативного ядра, що визначає зміст, межі та якість діяльності держави у взаємодії з людиною.

Список використаних джерел

1. Bakhtina, I.S., Berendieieva, A.I., Pyshna, A.H., Bilozorov, Y.V., Kuchuk, A.M. Administrative discretion in states of full democracy and hybrid regime: the example of Germany and Ukraine / *Multidisciplinary Reviews*. 2023. № 6(4). DOI: <https://doi.org/10.31893/multirev.2023035>
2. Daly S. Artificial Intelligence, The Rule Of Law And Public Administration: The Case Of Taxation / *The Cambridge Law Journal*. 2024. №83(3). P. 437-464. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0008197324000448>
3. European Commission. 2024 Rule of Law Report. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle/2024-rule-law-report_en
4. RenEUal. The Council of Europe and the Pan-European General Principles of Good Administration. URL: <https://renewal.eu/?catid=2&id=15&view=article>
5. Городовенко В. Доктрина «margin of appreciation» (простір обдумування) у практиці Конституційного Суду України. Збірник матеріалів і тез науково-практичних заходів конституційного тижня. Київ : Ваіте, 2021. Ч. 2. С. 82-88.
6. Завгородня Ю.С., Кучук А.М. Публічне управління в умовах правовладдя: методологічні засади / Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 2023. Вип. 5 (71). С. 41-45.

DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-5\(71\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-5(71)-5)

7. Корнева О. С. Публічно-управлінська діяльність в органах судової влади України: дис., спец: 281. Харків, 2025. 287 с.

8. Корнієнко М.В. Забезпечення прав людини органами правопорядку в екстраординарних умовах: доктринальний аспект: монографія. Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 170 с.

9. Кучук А. М. Реформування публічного управління в умовах воєнного часу: аксіологічний аспект / Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2024. №12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-09>

10. Позігун І. О. Правовладдя в адміністративному процесі: компаративно-правовий аспект. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 194 с.

11. Реформування адміністративних послуг. URL <https://parlament.org.ua/analytics/miscze-administratyvnyh-poslug-u-reformi-derzhavnogo-upravlinnya/>

References

1. Bakhtina, I.S., Berendieieva, A.I., Pyshna, A.H., Bilozorov, Y.V., Kuchuk, A.M. (2023). Administrative discretion in states of full democracy and hybrid regime: the example of Germany and Ukraine. *Multidisciplinary Reviews*, 6(4). Retrieved from <https://doi.org/10.31893/multirev.2023035> [in English].

2. Daly, S.(2024). Artificial Intelligence, The Rule Of Law And Public Administration: The Case Of Taxation. *The Cambridge Law Journal*, 83(3), 437-464. Retrieved from <https://doi.org/10.1017/S0008197324000448> [in English].

3. European Commission (2024). Rule of Law Report. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/annual-rule-law-cycle/2024-rule-law-report_en [in English].

4. RenEUal (2017). The Council of Europe and the Pan-European General Principles of Good Administration. Retrieved from <https://renewal.eu/?catid=2&id=15&view=article> [in English].

5. Horodovenko, V. (2021). Doktryna «margin of appreciation» (prostir obdumuvannia) u praktytsi Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy [The Doctrine of “Margin of Appreciation” in the Practice of the Constitutional Court of Ukraine]. Zbirnyk materialiv i tez naukovopraktychnykh zakhodiv konstytutsiinoho tyzhnia. Kyiv : Vaite. Ch. 2. S. 82-88. [in Ukrainian]

6. Zavhorodnia, Yu.S., Kuchuk, A.M. (2023). Publichne upravlinnia v umovakh pravovladdia: metodolohichni zasady [Public Administration Under The Rule Of Law: Methodological Principles]. Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia – *Scientific Works of Interregional Academy of Personnel Management. Political Sciences and Public Management*, 5 (71), Retrieved from [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-5\(71\)-5](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2023-5(71)-5) [in Ukrainian]

7. Korneva, O. S. (2025). Publichno-upravlinska diialnist v orhanakh sudovoi vlady Ukrainy [Public Administrative Activity in the Bodies of the Judicial Branch of Ukraine]: dys., spets: 281. Kharkiv. [in Ukrainian]

8. Korniienko, M.V. (2023). Zabezpechennia prav liudyny orhanamy pravoporiadku v ekstraordynarnykh umovakh: doktrynalnyi aspekt [Ensuring Human Rights by Law Enforcement Agencies in Extraordinary Conditions: Doctrinal Aspect]. Odessa: Vydavnytstvo «Iurydyka». [in Ukrainian]

9. Kuchuk, A.M. (2024). Reformuvannia publichnoho upravlinnia v umovakh voiennoho

chasu: aksiolohichniy aspekt [Public Administration Reforming In Wartime Conditions: Methodological And Legal Aspects]. Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia. – *Problems of modern transformations. Series: law, public management and administration*, 12. Retrieved from <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-09> [in Ukrainian]

10. Pozihun, I. O. (2022). Pravovladdia v administratyvnomu protsesi: komparatyvno-pravovyi aspekt [Rule of Law in Administrative Proceedings: Comparative Legal Aspect]. Odesa: Vydavnychiy dim «Helvetyka». [in Ukrainian]

11. Reformuvannia administratyvnykh poslug [Reforming Administrative Services]. Retrieved from <https://parlament.org.ua/analytics/miscze-administratyvnyh-poslug-u-reformi-derzhavnogo-upravlinnya/> [in Ukrainian]